

PLASTONCI

EKOLOŠKA FANTAZIJA

Avtorja besedila: Peter Kus, Tery Žeželj

Režiser, avtor glasbe in izvernih inštrumentov: Peter Kus

Avtor likovne podobe: Gregor Lorenci

Dramaturginja: Tery Žeželj

Lektorica: Irena Androjna Mencinger

Koreografka: Alicia Ocadiz

Kostumograf: Iztok Hrga

Oblikovalec svetlobe: Gašper Bohinec

Avtorica videa: Sara Bezovšek

Izdelovalci lutk in rekvizitov:

Gregor Lorenci, Neva Vrba, Aleksander Andželovič, Taeko Yoshida

Izdelovalci glasbenih inštrumentov: Peter Kus, Primož Mihevc, Ivan Modrič

Oblikovalka letaka: Lucija Rosc

Igralci in glasbeniki: Urša Kavčič, Martin Mlakar, Lola Mlačnik

Produkcija: Lutkovno gledališče Maribor, Cankarjev dom, Kuskus

Predstavo so podprli: Ministrstvo za kulturo RS, Mestna občina Maribor

Pokroviteljica programa za otroke in mlade CD: Vita, življenjska zavarovalnica

Medijski sponzorji: Radio Maribor, Televizija Maribor, Večer, Radio.si, Sigledal

PREMIERA: 3. 11. 2022 ob 18h, Lutkovno gledališče Maribor, Veliki oder

LJUBLJANSKA PREMIERA: 26. 2. 2023 ob 18h, Cankarjev dom, Kosovelova dvorana

O PREDSTAVI

Človeška ljubezen do plastike je protislovna. V začetku 20. stoletja je iznajdbo njenih prvih oblik spremljalo upanje v drugačno prihodnost, v kateri bodo bleščeči umetni materiali izboljšali in nadomestili naravo. Po 2. svetovni vojni se je obseg uporabe plastičnih mas nezadržno večal in dandanes si življenja brez nje ne moremo predstavljati. Hkrati jo, ravno zaradi njene vseprisotnosti, obravnavamo kot cenen material. Tako smo v le nekaj generacijah prehodili pot od začaranosti s plastiko do apatije. Kljub zavedanju, da plastika ni razgradljiva in ima poguben vpliv na naše okolje, plastične predmete najrazličnejših oblik brez pomislov odvržemo v smetnjake in nanje pozabimo. Na svetu bodo ostali še dolgo po tem, ko nas ne bo več. Tehnološki čudež je postal grožnja današnjemu svetu.

Enostavnih in dokončnih rešitev za odpravo posledic njene prekomerne uporabe nimamo: recikliranje daje le omejene možnosti ponovne uporabe, novi načini razgradnje so za zdaj neučinkoviti, sežigalnice jo sicer uničijo, a obremenjujejo okolje in nam dajejo izgovor, da jo še naprej proizvajamo v nevzdržnih količinah.

Z (mikro)plastiko je onesnažen vsak kotiček našega naravnega okolja, vključno z našimi telesi. Njeno kopičenje v okolju je privedlo do razvoja hibridnih oblik življenja, v katerih se narava prepleta z umetnimi odpadki. S plastičnimi vrečkami ovešena drevesa in grmovje, z mikroplastiko prepojeni vodni organizmi ali okameneli plastični konglomerati na morskih obalah so le nekateri izmed pojavov, ki kažejo na novo obdobje v antropogenem razvoju našega planeta.

Lutkovno-glasbena predstava *Plastonci* te prikazni sodobnega življenja nadgradi v fantazijsko ekološko pripoved, namenjeno mlademu občinstvu. Nekje sredi oceana, daleč od ljudi, je iz kupov plavajočih plastičnih smeti

nastal otok. Na njem so se iz odpadne plastike sčasoma razvila nenavadna bitja in zaživela v skupnosti. V zgodbi spremljamo prigode dveh mladih plastonskih junakov, Čapija in Plastka, ki ob pomoči glave otoka, modre Baki, odkrivata skrivnost svojega nastanka. Soočena sta z dejstvom, da nezadržno in vedno obsežnejše smetenje sodobne človeške družbe ogroža tudi njihov otok, zato se odločita, da ga bosta rešila. Skozi njun pogled se v predstavi oziramo na protislovja časa, ki ga ljudje pravkar živimo, na neizmerne količine smeti, ki jih puščamo za seboj in usodo, ki nas čaka.

Zgodba je uprizorjena s pomočjo lutk in izvernih glasbenih instrumentov, zgrajenih iz odpadne plastike.

Spodbuda k nastanku predstave Plastonci je bila serija delavnic za osnovnošolce, s katerimi je avtor soustvaril več glasbeno-lutkovnih performansov na temo ravnanja z odpadki (prvo izmed njih na festivalu *Poletni lutkovni pristan* v Lutkovnem gledališču Maribor leta 2020). Oglad predstave ponuja izhodišča za tovrstno lutkovno in glasbeno ustvarjanje v šoli ter razmislek o pereh ekoloških in družbenih vprašanjih našega časa.

ZGODBA

Odvija se daleč stran, sredi oceana, kjer je iz odvržene plastike zaradi stekanja morskih tokov nastal otok plastičnih smeti. Tu se je, ne da bi jo ljudje opazili, iz plastičnih odpadkov razvila nova civilizacija plastičnih bitij – *plastoncev*.

V zgodbi spremljamo dogodivščine dveh plastonskih otrok, Čapija in Plastka. Plastek se nekega dne sam potepa po otoku, ko ga nekaj prestraši. Na srečo kmalu pride Baki, starosta in modra glava otoka, ki Plastku razloži, da je to čudno stvar naneslo iz druge strani oceana. Iz plastičnih naplavin so nekoč nastali tudi Plastonci, a čudna stvar je iz drugačne, nove plastike, ki na otok prihaja v zadnjem času.

Plastek o neprijetni izkušnji pripoveduje prijatelju Čapiju. Njuna radovednost o svetu na drugi strani oceana in ljudeh vse bolj narašča. Na kupu najdeta sončnico, ki ju čisto očara. Ker jo radovedni Plastek iz navdušenja kar poje, se odločita, da bosta preplavala morje in na drugi strani poiskala novo. Prekine ju Baki, ki jima prepove potovanje k ljudem, saj bi bilo to za plastonce prenevarno. Ljudje namreč za njih ne vedo in plastične odpadke zaničujejo, zato bi verjetno s plastonci ravnali kot z ostalimi smetmi. Razloži jima, da ljudje zdaj proizvajajo vse več plastike, ki jo v neskončnih količinah nanaša na njihov otok. Plastoncem preti nevarnost, da bodo kupi smeti, kot pošast iz črnega polivinila, prekrili njihov otok in jih uničili.

Baki, vdana v usodo, odide, Čapi in Plastek pa se odločita, da bosta stvari vzela v svoje roke. Pot k ljudem se jima zdi še zadnja možnost za rešitev otoka pred uničenjem. Otroško naivno se odločita, da bosta ljudem povedala za plastonsko skupnost. Zamislita si, da jih bo to odvrnilo od nenehnega smetenja in ohranilo plastonce.

Ko pa prideta v mesto, vidita koliko bodočih smeti se tam nabira in jasno jima postane, da je nevarnost zelo blizu. Ljudi poskusita opozoriti nase, in jih prepričati, naj nehajo odmetavati odpadke. A ti ju ne opazijo in ne slišijo in zdi se, da jim sploh ni mar. Med hitenjem nazaj, da bi čimprej posvarila Baki, zagledata kanto, ki ima na sliki rožo, podobno sončnici. Vzameta jo s seboj in pohitita nazaj na otok. Iz mestnih smeti se v tem času sestavi ogromna gmota. Zraste v črno pošast, ki se tako hitro širi, da doseže tudi plastonski otok in ga celega prekrije. Ko se Čapi in Plastek vrneta, je otrok že uničen in Baki ni več.

Nemo opazujeta pogorišče. Umazana kanta iz človeške celine, ki sta jo prinesla s sabo nazaj, pa v sebi skriva seme. Iz njega bo sredi pogubljene krajine zrasel nov cvet – novo upanje, nov svet, ki bo prerasel človeško sebičnost in omogočil novo življenje.

TEME PREDSTAVE

Zgodovina plastike

Plastika je nepogrešljiv del naše družbe. Zdi se, da je povsod. Samo pomislite na prvih nekaj predmetov, ki ste se jih dotaknili danes zjutraj in najverjetneje bo med njimi največ plastičnih: budilka, stikalo za luč, vrečka v kateri so pakirani kosmiči za zajtrk, zobna ščetka ... Ljudje vsako leto proizvedejo skoraj 330 milijonov ton plastike in skoraj polovica od tega se uporabi le enkrat ter potem konča na smetiščih.

Pa vendar je bilo le malce več kot 100 let nazaj vse čisto drugače: plastični materiali sploh še niso obstajali in vse je bilo izdelano iz kamna, kovin, lesa, papirja in drugih naravnih materialov. Leta 1869 je mladi ameriški izumitelj John Wesley Hyatt poskušal iznajti material, ki bi zamenjal slovnovino. To so takrat uporabljali za vrsto izdelkov kot so gumbi, klavirske tipke ali kroglice za biljard. Izumil je *celuloid*, ki je postal prvi sintetični polimer, tj. dolga veriga molekul, ki snovi poleg uniformnosti da tudi trdnost, majhno težo in možnost oblikovanja. Celuloid je postal idealen material za izdelavo glavnikov, ljudem pa je pri izdelovanju stvari prvič uspelo preseči omejitve naravnih materialov. S tem so sprva varovali naravo, saj jim ni bilo več treba iztrebljati slonov, želv, in drugih živih bitij, ki so jim dajale dragocene materiale.

Leta 1909 je Leo Hendrik Baekeland iskal primeren material za izolacijo električnih naprav. Izumil in razvil je postopek za izdelavo umetne smole, ki se po njem imenuje *bakelit*, prvo pravo, v celoti sintetično plastično maso. Postal je "oče plastične industrije", po njem pa smo v predstavi poimenovali tudi lik predstave Plastonci, Baki.

Čas 2. svetovne vojne je močno povečal potrebe po novih plastičnih materialih, saj so hoteli z njimi zamenjati čim več redkih naravnih snovi. Nastala je npr. "umetna svila" ali najlon iz katerega so sprva izdelovali vrvi in padala. Po vojni je plastika zavladala v industriji, saj je bilo mogoče na precej preprost način izdelati zelo različnih predmetov: stole, posode za shranjevanje hrane, vrečke, nakit, plastenke, krožnike, krtače za lase, zastavice, razne okraske, pisane in raznolike igrače, očala ... Z novimi materiali so želeli ljudje zgraditi drugačen svet po lastnih željah, onkraj omejitev narave.

A ta neomajni optimizem ni trajal dolgo. Že v 60-ih letih so opazili onesnaženje oceanov s plastičnimi smetmi in ekološka ozaveščenost javnosti se je začela prebujati. Hkrati je plastika dobila sloves cenene in potrošnega materiala, ki je lahko le ponaredek in narave ne more nadomestiti. V 70-ih in 80-ih letih se je tak slab sloves plastike še povečal, hkrati z zaskrbljenostjo nad vse večjimi količinami odpadkov, ki jih je ustvarjalno življenje v potrošniški družbi. Že tedaj je njihov velik del predstavljal plastika za enkratno uporabo, ki je nerazgrajena obležala v naravi.

Plastika ni biorazgradljiva. S časom ne razpade kot se razgradijo naravni materiali, le zdrobi se na manjše koščke, ki še vedno ohranjajo isto kemično strukturo. Ti prej ali slej z vetrom in vodnimi tokovi pristanejo v oceanih. Delce, ki so manjši od 5 mm imenujemo **mikroplastika**.

Velike zaplate smeti in plastične vrečke

Deli razpadle plastike, tako večji kosi kot delci mikroplastike, plavajo v vodi. V svetovnih oceanih morski tokovi prinašajo morske plastične odpadke na določena območja, kjer se začnejo zgoščevati. Nastajajo t.i. zaplate ali cone smeti (angl. *garbage patches*), ki so simbol onesnaženja s plastiko. To niso pravi "otoki" smeti kot je tisti, na katerem se dogaja predstava Plastonci. Gre za območja s povečano koncentracijo smeti, ki so zelo obsežna. Najbolj znana je pacifiška "zaplata smeti", ki nastaja med Kalifornijo in Havaji dosega trikratno površino Francije. Plavajoče smeti vstopajo v prehransko verigo morskih živali, z zastiranjem sončne svetlobe preprečujejo normalni razvoj alg in planktona, iz njih pa se v morje izcejujejo različne škodljive kemične snovi.

V predstavi Plastonci se zgodba dogaja na namišljenem **otoku smeti** sredi oceana.

Drugi simbol onesnaženja s plastiko so **plastične vrečke**. Te so že dolgo predmet okoljevarstvenih kampanj in je njihova uporaba v večini razvitega sveta že omejena. Še vedno pa v okolju konča ogromna količina vrečk, ki jih veter raznaša naokoli. Poljska nobelovka Olga Tokarczuk je v romanu *Beguni* (slov. izdaja pri Modrijan, 2010) je o njih zapisala:

“Na svetu se pojavijo nova bitja, ki osvajajo tudi najbolj skrite koticke. Potujejo v skupinah, nosi jih veter in se dvignejo visoko v zrak. Opazimo jih kako frčijo mimo nas in z lahkoto premagujejo ogromne razdalje. So zelo mobilna in lahka. Včasih se zataknejo med drevesa in glasno frfotajo, kot bi se sporazumevala med seboj. Oglašajo se skupaj, tudi z drugimi glasovi in šumi, kot bi imele smisel za glasbo. Najprej so preprostih, amorfni oblik in so v notranjosti prazna, kot prazne lupine, ki čakajo, da se bo vanje naselila vsebina. To jim daje evolijsko prednost. Lahko se prilepijo na druge organizme ali predmete ter tako povečajo svoj habitat. Rodila so se v mestih, zdaj pa so zavzela vse koticke sveta – parkirišča, travnike, gozdove in pobočja gora, plaže in morja. Na prvi pogled se zdijo krhka, vendar je to le privid: so zelo trdoživa in praktično neuničljiva. Človeštvo se še nikoli ni soočilo s tako agresivno vrsto živih bitij, ki bo zavzela ves planet.”

Namišljena evolucija “plastičnega” planeta

Od sredine prejšnjega stoletja, ko smo ljudje začeli množično uporabljati plastiko, so je na našem planetu začela razvijati *hibridna narava*: morski rakci, ki so hiško našli v odpadni embalaži; morske želve, ki so se ujele v ribiške mreže in z njimi živijo naprej; ptice in kiti, ki so prepojeni s plastiko, ki so jo pojedli; »kamnine«, ki so na obalah morij nastale iz stopljene plastike. Meja med naravnim in umetnim se je začela brisati in v predstavi si zamislimo, kam bi lahko ta evolucija (lahko ji rečemo “plastogeneza”) novih bitij naše dobe pripeljala. Plastonci so domišljajska in zadnja oblika tega razvoja.

Rešitve onesnaženja s plastiko

Že v 80. letih, ko se je začelo krepiti zavedanje o posledicah onesnaževanja okolja, so razvite države začele razvijati sisteme zbiranja in **recikliranja** plastičnih odpadkov. Gre za zapleten postopek pri katerem morajo sodelovati tako potrošniki, ki uporabljajo plastične izdelke, industrija, ki jih proizvaja, kot tudi države in njihova zakonodaja. Določenih tipov plastike ni mogoče reciklirati (npr. slamic, plastičnih vrečk ali lončkov), pa tudi kvaliteta plastike, ki jo recikliramo, se zmanjšuje. To je posledica krajšanja verig polimerov iz katerih je plastika sestavljena, do česar pride pri vsaki predelavi. Tako lahko vsak plastični odpadek predelamo le 2-3 krat, preden postane povsem neuporaben za nadaljnjo predelavo. Večina plastike tako, čeprav smo jo ločili, še vedno nazadnje konča na smetiščih ali v naravi.

Ena od rešitev, ki to preprečuje, so **sežigalnice**, kjer plastične odpadke nadzorovano in z omejenimi emisijami zažgemo, ter uporabimo s tem pridobljeno energijo za ogrevanje. Čeprav tako odpadno plastiko iz okolja odstranimo, pa problema odpadkov ne rešimo. Kot kažejo statistike držav, kjer imajo delujoč sistem sežigalnic, se tam količina odpadkov ne zmanjšuje, ampak občutno povečuje, saj uporabniki domnevajo, da imajo za svoje odpadke dokončno "rešitev".

Rešitve se iščejo v smeri **bioplastike**, ki se izdeluje iz rastlinskih pridelkov namesto fosilnih goriv in je zato okolju prijaznejša. Zanimivi poskusi se dogajajo z ličinkami hroščev mokarjev, ki se lahko prehranjujejo s stiroporom in ga na ta način predelujejo.

Vse te rešitve pa so le delne in onesnaževanja s plastiko (še) ne bodo rešile. Hkrati je plastika, četudi prenehamo z uporabo npr. slamic ali plastičnih vrečk, še vedno ključna sestavina naših življenj. Omogočila je mdr. razvoj računalnikov, mobilnih telefonov in napredek v medicini. Ker

je lahka in dober izolator nam omogoča prihranke energije pri transportu in ogrevanju. Ker je cenejša, je omogočila višji življenjski standard in večje materialno blagostanje človeštva.

A ker so njeni učinki na okolje pogubni je naša naklonjenost plastiki tista, ki nas hkrati uničuje.

Recikliranje plastike v umetnosti

Odmetavanje neuporabnih stvari in proizvodnje odpadkov je temeljna značilnost *antropocena*, dobe v kateri živimo: ljudje kopljemo v zemljo in skale, izkoriščamo naravo in iz okolja jemljemo snovi iz katerih si gradimo svoje življenje. Ko jih ne potrebujemo več, stvari ne vrnemo v naravo, kjer bi lahko ponovno zaživele, temveč jih spremenimo v mrtve odpadke. Veriga je prekinjena saj iz narave jemljemo veliko več kot vanjo vračamo. Smeti se kopičijo in ogrožajo življenje na zemlji.

S tem pa, ko predmet, ki je končal v smeteh, ponovno uporabimo v umetnosti, ga oživimo. Prej mrtev in brezvreden predmet zdaj zaživi novo življenje kot umetniško delo (lutka, glasbeni instrument, itd.). V lutkarstvu tak postopek imenujemo **animacija**, pri kateri neživi stvari podelimo "dušo" (lat. anima).

Plastonci so kot **oživljenja plastika** simbol življenja odpadkov in upanje da bo pod goro smeti vzniknilo novo življenje.

IZHODIŠČA ZA DELO V ŠOLI

Metode

pogovor, likovno ustvarjanje, izdelovanje instrumentov, pisanje zgodb in scenarija

Oblike

frontalna, individualna, delo v skupinah

Predmeti

spoznavanje okolja, likovna vzgoja, glasbena vzgoja, slovenščina

Vsebina priprave oz. refleksije po ogledu predstave:

Pred ogledom predstave se učenci seznanijo z njeno *vsebino* in *problematiko*.

Po ogledu predstave poskusijo obnoviti zgodbo ter naštejejo teme, ki so jih razbrali ob gledanju predstave. Pogovor lahko vodimo s pomočjo obravnave tem v prejšnjem poglavju ter z njimi poglobimo znanje učencev o problemu onesnaževanja s plastiko.

Po pogovoru jim lahko zastavimo naslednje naloge:

- Pomisli na predmete v svoji sobi, zapiši jih na list in razvrsti glede na to, iz katerih materialov so.
- Zapiši vse plastične stvari, ki jih vidiš okoli sebe.
- Pomisli brez katerih plastičnih stvari ne bi mogel preživeti in razmisli s čim/katerimi materiali bi jih lahko nadomestili.

- Kako bi lahko zmanjšali število stvari, ki jih vržemo stran?
- Vsakič, ko nekaj vržeš v smeti v naslednjih dneh, to zapiši in dodaj podatek iz katerega materiala je, čemu je namenjeno in zakaj gre zdaj v smeti.

Aktivnosti po ogledu predstave

Z učenci lahko ustvarimo **svojo predstavo o Plastoncih** in izhajamo iz izkušenj v nadaljevanju.

Po navodilih ustvarimo **flavto iz starih CD plošč**.

Naučimo se **plastonsko pesem o prijateljstvu**.

USTVARJANJE NOVE PREDSTAVE O PLASTONCIH Z UČENCI

Peter Kus je v preteklih dveh letih izvedel več delavnic ustvarjanja *glasbeno-lutkovnih predstav z otroci* na temo Plastoncev. Kot material pri ustvarjanju so otroci uporabili odpadno plastiko, ki so jo zbirali in prinesli od doma. Vsak otrok je zasnoval lik svojega plastonca, v skupinah so nato posamezne like povezali v zgodbice, ob pomoči mentorjev in učiteljev izdelali lutke, jim dodali zvočila in glasbene instrumente ter ustvarili lutkovno-zvočne prizore, ki so jih na koncu povezali v kratko predstavo. Poleg lutkovno – glasbenega ustvarjanja so se seznanili z ekološkimi vsebinami onesnaževanja okolja s plastiko.

V nadaljevanju predstavljamo potek tovrstnega ustvarjanja, ki učiteljem omogoča lažje načrtovanje dela. To lahko poteka v strnjem sklopu nekaj dni ali je porazdeljeno v nekaj tedenski proces. Posamezne korake **ustvarjanja** lahko učitelji prilagajajo glede na čas, ki je na voljo ter interese učencev in šole.

1. KORAK:

Učencem najprej predstavimo **problem proizvodnje in onesnaževanja s plastiko**. Pri tem lahko uporabljamo sledečo ["PowerPoint" predstavitev](#).

Nato predstavimo **osnovno premiso zgodbe**. *Iz plastičnih ostankov, ki jih za seboj pušča človeška civilizacija, so se rodili plastonci. Lahko so nastali daleč v prihodnosti, ko človeštva ni bilo več, ali pa na otoku smeti sredi morja, nevede za ljudi, kot v naši predstavi. Ko so se zavedli samih sebe, so poskušali razumeti kako so nastali. Srečali so se z ljudmi in njihovim nenehnim in brezbrzišnim onesnaževanjem s plastiko.*

Kako bodo se bodo plastonci na srečanje z ljudmi odzvali in kaj jim bodo povedali, si zamislimo v sodelovanju z učenci.

NALOGA 1: Učenci naj (lahko že pred prvim srečanjem) nekaj tednov doma zbirajo odpadno plastiko - embalažo, stare igrače in druge predmete, ki bi jih sicer vrgli proč.

NALOGA 2: Pred naslednjim srečanjem si vsak učenec zamisli lik svojega plastonca, ga nariše in poimenuje. Predvidi tudi njegov karakter ter posebnosti.

2. KORAK:

Začnemo z **izdelovanjem lutk** iz reciklirane plastike. Posamezne kose plastike lahko spojimo z vročim lepilom, z vrvico ali s plastičnimi vezicami (za to bomo potrebovali tudi vrtalnik s svedri). Iz njih vsak učenec izdelava svojo lutko – Plastonca. Lutke lahko opremimo tudi z različnimi zvočili, ki jih prav tako izdelamo iz reciklirane plastike (npr. rebastih cevi, plastek, slamic, plastičnih PN cevi, itd.)

NALOGA: Glede na like, ki so jih ustvarili, učence razvrstimo v skupine. Vsaka skupina naj si zamisli **zgodbico**, v katero vključijo vse svoje like.

3. KORAK:

Nadaljujemo **ustvarjanjem lutkovnih prizorov**. Vsaka skupina učencev zgodo, ki jo je razvila preoblikuje v kratek lutkovno-glasbeni prizor. Vsak prizor dramaturško uredimo in učencem pomagamo pri animaciji lutk. Prizorom lahko dodamo glasbeno spremljavo na na izvernih glasbilih, ki jo učenci izvajajo v živo.

4. KORAK:

Prizore smiselno **povežemo v celoto**. Lahko si pomagamo z likom plastonca ali učenca - igralca, ki s krovno pripovedjo spaja zgodbe v predstavo.

Med prizore ali na konec predstave lahko dodamo še enega ali več **songov**.

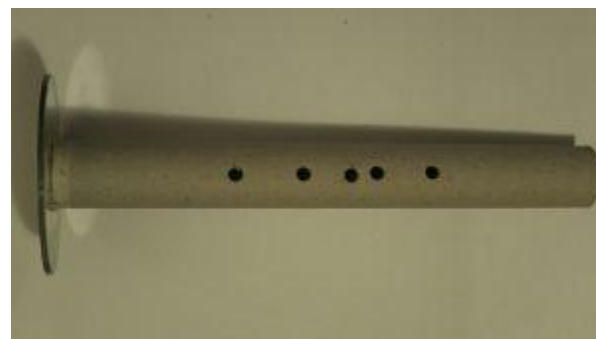
Dodajamo še **primere otroških/mladinskih predstav o Plastoncih**, ki so pod mentorstvom Petra Kusa nastale v preteklih letih:

- festival *Poletni lutkovni pristan*, LG Maribor, avgust 2020 (fotografije in video so dostopne [tukaj](#)); starost otrok 5 - 10 let
- projekt PF Univerze na Primorskem *SKUM*, OŠ Savsko naselje, Ljubljana, november 2020 ([video](#)); starost otrok 6. razred OŠ
- projekt PF Univerze na Primorskem *SKUM*, OŠ borcev za severno mejo, Maribor, marec 2022 ([video](#))

FLAVTA IZ CD PLOŠČ

Iz treh starih CD plošč ter skodelice ali kartonske cevi lahko izdelamo OKARINO ali FLVATO.

Navodila so dostopna na tem [video posnetku](#). Izdelava je primerna za otroke starejše od 8 let.

PLASTONSKA PESEM O PRIJATELJSTVU

Naučimo se "plastonsko" pesem o prijateljstvu, ki jo je Peter Kus napisal za predstavo Pladtonci OŠ borcev za severno mejo.

[Posnetek pesmi s posnetim vokalom.](#)

[Posnetek glasbene spremljave.](#)

KITICA 1:

Iz smeti rojeni
v prihodnosti,
Pladtonci smo na zemlji,
zamenjali ljudi.
Nismo se kot oni
le prepirali,
raje smo postali
vsi prijatelji.

REFREN:

Če bi vsi ljudje bili,
kot smo mi, Pladtonci,
bi si pogledali v oči
in bili prijatelji.

Če bi vsi ljudje bili,
kot smo mi, Pladtonci,
se močno objeli bi,
in bili bi srečni!

KITICA 2:

1. učenec: Radi se igramo
2. učenec: in zabavamo,
3. učenec: boljše kot igračke
4. učenec: je prijateljstvo.

1. učenec: Če bi prav ravnali,
2. učenec: ne bi nas spoznali

vsi:

zdaj smo mi na svetu,
plastičnem planetu.

REFREN SE PONOVI!